

Проблеми розвитку електронних публічних послуг у сфері освіти

Шопіна Ірина Миколаївна ¹

Опубліковано	Секція	УДК
16.04.2024	Право	342.6

DOI: <https://doi.org/10.5281/zenodo.10978140>

Ліцензовано за умовами Creative Commons BY 4.0 International license

Анотація. У статті визначено актуальні проблеми розвитку правового регулювання електронних публічних послуг у сфері освіти. З'ясовано, що чутливою до інновацій є сфера освіти, в якій постійно відбуваються процеси вдосконалення процесів та технологій завдяки появі нових освітніх інструментів. Велика кількість освітніх продуктів розробляється та розповсюджується нині за участю центральних органів виконавчої влади, а також підприємств, установ та організацій, які належать до їх сфери управління. Виникають численні цифрові освітні платформи, розміщення освітніх матеріалів на яких відбувається відповідно до різних правил, зміст яких найчастіше не оприлюднюється.

Правове забезпечення електронних публічних послуг у сфері освіти визначено як сукупність правових інструментів, за допомогою яких людина і громадянин отримує змогу реалізувати своє конституційне право на освіту в формальній, неформальній та інформальній формі з використанням інформаційно-комунікаційних технологій. Акцентовано увагу на нерівномірності розвитку правового забезпечення освітніх електронних публічних послуг. Визначено, що нинішній етап поширення освітніх продуктів, створених за участі органів публічної влади, свідчить про намагання постійно збільшувати аудиторію дистанційних освітніх послуг, включаючи до неї не лише студентів та осіб, зайнятих на ринку праці, а й пенсіонерів та дітей дошкільного віку. У поєднанні з високою актуальністю тем освітніх матеріалів це дозволяє зробити висновок про високий рівень активності державних щодо задоволення освітніх потреб широких верств населення, а також їх убезпечення від загроз воєнного часу завдяки просвітницькій роботі. Запропоновано шляхи заповнення прогалин у правовому статусі органів центральної виконавчої влади щодо надання ними електронних освітніх публічних послуг.

Ключові слова: сфера освіти, електронна публічна послуга, публічна послуга, адміністративна послуга, освітні відносини.

¹ доктор юридичних наук, професор, професор кафедри адміністративно-правових дисциплін Інституту права Львівського державного університету внутрішніх справ, <https://orcid.org/0000-0003-3334-7548>

Problems of development of electronic public services in the field of education

Annotation. The article identifies topical issues of development of legal regulation of electronic public services in the field of education. It is established that the education sector is sensitive to innovations, and processes and technologies are constantly being improved due to the emergence of new educational tools. A large number of educational products are currently being developed and distributed with the participation of central executive authorities, as well as enterprises, institutions and organizations under their control. Numerous digital educational platforms are emerging, with educational materials being posted in accordance with various rules, the content of which is often not made public.

The legal support for electronic public services in the field of education is defined as a set of legal instruments by which a person and a citizen can exercise their constitutional right to education in formal, informal and informal forms with the use of information and communication technologies. Attention is focused on the uneven development of legal support for educational electronic public services. It is determined that the current stage of dissemination of educational products created with the participation of public authorities indicates an attempt to constantly increase the audience of distance educational services, including not only students and persons employed in the labour market, but also pensioners and preschool children. In combination with the high relevance of the topics of educational materials, this allows us to conclude that the state is highly active in meeting the educational needs of the general population, as well as in protecting them from wartime threats through educational work. The author suggests ways to fill in the gaps in the legal status of central executive authorities with regard to their provision of electronic educational public services.

Keywords: education, electronic public service, public service, administrative service, educational relations.

Вступ

Розвиток інформаційних технологій спричинив кардинальні зміни у всіх сферах суспільних відносин. Особливо чутливою до інновацій є сфера освіти, в якій постійно відбуваються процеси вдосконалення процесів та технологій завдяки появі нових освітніх інструментів. Велику роль в упорядкуванні механізмів та інструмента здійснення освітньої діяльності займає правове регулювання. Однак, крім детально унормованої формальної освіти, в Україні активно розвиваються неформальна та інформальна, правове регулювання та методологічне забезпечення яких не привертало такої великої уваги дослідників, як сфера формальної освіти. При цьому велика кількість освітніх продуктів розробляється та розповсюджується нині за участю центральних органів виконавчої влади, а також підприємств, установ та організацій, які належать до їх сфери управління (Міністерство цифрової трансформації України, Міністерство освіти і науки України, Міністерство охорони здоров'я України, установа «Центр громадського здоров'я» та низка інших). Виникають численні цифрові освітні платформи, розміщення освітніх матеріалів на яких відбувається відповідно до різних правил, зміст яких найчастіше не оприлюднюється. Не завжди можна отримати інформацію про експертну оцінку освітніх продуктів, джерела фінансування їх створення, авторські права, відсутні єдині вимоги щодо сертифікатів про проходження освітніх курсів представників різних професій (відносно врегульованою є ситуація з вимогами до сертифікатів працівників освіти та сфери охорони здоров'я, але оприлюднені освітні продукти стосуються значно більшої сфери суспільної активності).

Вказане обумовлює необхідність більш детального дослідження проблем розвитку електронних публічних послуг в сфері освіти.

Проблеми, пов'язані із правовим забезпеченням надання електронних публічних послуг в Україні ще недостатньо представлені у розглядали у вітчизняних правових дослідженнях. Серед науковців, які започаткували вивчення цієї проблематики, слід назвати Є. Щербину, який дослідив процедуру надання електронної послуги в системі публічних послуг в Україні як регламентовану правовими актами діяльність органів публічної адміністрації за допомогою сучасних інформаційних комунікаційних технологій з розгляду заяви фізичної або юридичної особи про видачу адміністративного акту (дозволу (ліцензії), посвідчення, сертифіката тощо), спрямованого на забезпечення її прав і законних інтересів та/або на виконання особою визначених законом обов'язків [1]. Є. Легеза констатував необхідність прийняти концепцію вдосконалення системи надання публічних послуг, яка спрямована на розбудову сервісної, демократичної держави, основним завданням якої є обслуговування потреб споживачів послуг, забезпечення реалізації ними своїх прав, свобод і законних інтересів, і яка містить загальні положення (основні терміни, які необхідно запровадити, та їх зміст); проблеми, на розв'язання якої спрямована зазначена концепція; мету і завдання; шляхи і способи розв'язання проблем, строки реалізації концепції; очікувані результати від реалізації зазначеної концепції; обсяг фінансових, матеріально-технічних, трудових ресурсів, необхідних для реалізації концепції [2]. І. Лопушинський, В. Ключевський та О. Момоток зясували, що ухвалення Закону України «Про особливості надання публічних (електронних публічних) послуг» є важливим кроком в напрямку спрощення та цифровізації державних послуг та загалом має позитивну оцінку. Однак вказаний Закон наразі не регулює всі сторони процесу надання публічних послуг, особливо в умовах запровадження воєнного стану в Україні, а отже для його реалізації потрібно Кабінетом Міністрів України ухвалити відповідні підзаконні нормативно-правові акти, що частково вже було зроблено впродовж 2022 року, і лише після цього можна буде говорити про можливість реалізації Закону на практиці [3].

А. Стрельников у колективній монографії «Адміністративістика в умовах цифровізації: теорія, правове регулювання, практика» вказує, що суб'єктивним публічним правом, реалізація якого зазнає суттєвих змін та трансформацій, у зв'язку із цифровізацією публічного управління, є право на освіту. Згідно Конституції України всі громадяни мають право на освіту, що безпосередньо передбачає можливість отримувати від держави освітні публічні послуги, у тому числі мова йде про електронну освіту, яка має на меті здобуття знань, умінь та навичок у дистанційній формі за допомогою використання інформаційно-комунікаційних технологій. Автор досліджує електронне навчання, яке він визначає як форму навчання з використанням комп'ютерних і телекомунікаційних технологій, які забезпечують інтерактивну взаємодію викладачів та здобувачів освіти на різних етапах навчання і самостійну роботу з матеріалами інформаційної мережі. На думку науковця, застосування «цифрових» технологій в освіті дозволяють не лише сприяти реалізації фізичними особами свого публічного права на освіту, але і інтенсифікувати освітній процес, збільшити швидкість та якість сприйняття, розуміння та засвоєння знань [4].

Однак правове регулювання електронних публічних послуг в сфері освіти ще не здобуло достатнього висвітлення на теоретико-методологічному рівні, що визначає вектори подальших наукових розвідок.

Мета статті – визначити актуальні проблеми розвитку правового регулювання електронних публічних послуг у сфері освіти.

Завдання статті: визначити особливості правового забезпечення електронних публічних послуг у сфері освіти, з'ясувати властивості компетенції центральних органів виконавчої влади як суб'єктів надання вказаного виду електронних публічних послуг,

визначити тенденції поширення освітніх продуктів, створених за участі центральних органів виконавчої влади, а також підприємств, установ та організацій, які належать до сфери їх управління.

При написанні статті використано порівняльно-правовий, формально-догматичний і герменевтичний методи, а також методи документального аналізу та моделювання.

Результати

У сучасному українському суспільстві, як і в багатьох інших демократичних країнах з високим рівнем розвитку інформаційних технологій активно розвиваються процеси цифрової трансформації. Вони здійснюють вплив на всі сфери суспільних відносин, змінюють розуміння компетенції органів публічної влади, створюють нові стандарти забезпечення прав людини і громадянина. Цифрова трансформація – це процес кардинальної перебудови організації, управління, функцій та методів діяльності, інформаційної культури та інформаційної свідомості суб'єктів правовідносин за рахунок використання ними інформаційних технологій. Основні напрями цифрової трансформації включають: а) підвищення ефективності технологічних процесів; б) оптимізацію структури організації, змісту її діяльності та системи підготовки, прийняття та виконання управлінських рішень; в) підвищення рівня інформаційної культури та інформаційної свідомості індивідуальних і колективних суб'єктів, включаючи громадянське суспільство; г) зменшення рівня корупції, суб'єктивності та міжрегіональних бар'єрів у системі публічної служби; г) зменшення частки неефективної рутинної праці у структурі зайнятості завдяки використанню штучного інтелекту; д) створення моделі цифрового розвитку, наслідування якої сприяє більш повному задоволенню потреб та інтересів фізичних та юридичних осіб [5]. Однак, разом із безсумнівними перевагами процесів цифрової трансформації, слід вказати і на існування низки проблем, головна з яких пов'язана з відставанням управлінської та правової реальності від динамічних процесів розвитку інформаційних технологій.

Закріплення у ст.53 Конституції України права людини і громадянина на освіту ознаменувало взяття на себе державою обов'язку забезпечити реалізацію такого права за допомогою різноманітних правових механізмів. У законах України «Про освіту», «Про повну загальну середню освіту», «Про професійну (професійно-технічну освіту)», «Про фахову передвищу освіту», «Про вищу освіту» та низці інших вказані правові механізми знайшли своє закріплення, що дозволяє мільйонам осіб реалізовувати свої освітні траєкторії. Особливе місце серед Національна рамка кваліфікацій – системний і структурований за компетентностями опис кваліфікаційних рівнів, призначений для використання органами державної влади та органами місцевого самоврядування, установами та організаціями, закладами освіти, роботодавцями, іншими юридичними та фізичними особами з метою розроблення, ідентифікації, співвіднесення, визнання, планування і розвитку кваліфікацій. Національна рамка кваліфікацій передбачає вісім кваліфікаційних рівнів і запроваджена з метою гармонізації норм законодавства у сферах освіти і соціально-трудова відносин, сприяння національному та міжнародному визнанню кваліфікацій, здобутих в Україні, налагодження ефективної взаємодії сфери освіти і ринку праці [6].

Ч.1 ст.8 Закону України «Про освіту» визначає, що особа реалізує своє право на освіту впродовж життя шляхом формальної, неформальної та інформальної освіти. В аспекті правового регулювання освітніх публічних послуг нас перш за все цікавить неформальна освіта, яка здобувається, як правило, за освітніми програмами та не передбачає присудження визнаних державою освітніх кваліфікацій за рівнями освіти, але може завершуватися присвоєнням професійних та/або присудженням часткових

освітніх кваліфікацій [7]. Слід сказати, що неформальна освіта в її дистанційній формі отримала поштовх для активного розвитку під час пандемії коронавірусної хвороби COVID-19, а з початком повномасштабної російської збройної агресії здобула значне поширення у багатьох професійних сферах.

Однією зі сфер, в якій активно застосовують заходи неформальної освіти, є сфера підвищення кваліфікації педагогічних і науково-педагогічних працівників, які зобов'язані постійно підвищувати свою кваліфікацію з метою професійного розвитку відповідно до державної політики у галузі освіти та забезпечення якості освіти. Формами підвищення кваліфікації є інституційна (очна (денна, вечірня), заочна, дистанційна, мережева), дуальна, на робочому місці, на виробництві тощо [8].

Електронна публічна послуга – це послуга, що надається органами державної влади, органами місцевого самоврядування, підприємствами, установами, організаціями, які перебувають в їх управлінні, у тому числі адміністративна послуга (у тому числі в автоматичному режимі), яка надається з використанням інформаційно-телекомунікаційних систем на підставі заяви (звернення, запиту), поданої в електронній формі з використанням інформаційно-телекомунікаційних систем (у тому числі з використанням Єдиного державного веб-порталу електронних послуг), або без подання такої заяви (звернення, запиту) [9]. Виходячи із змісту вказаного визначення, яке знайшло своє відображення у Законі України «Про особливості надання публічних (електронних публічних) послуг» до суб'єктів, які уповноважені їх надавати, слід віднести органи державної влади, органи місцевого самоврядування, підприємства, установи, організації, які перебувають в їх управлінні.

Серед органів державної влади, які надають освітні публічні послуги, одне з провідних місць займає Міністерство цифрової трансформації України, яке створило національну освітню платформу Дія.Освіта, на якій міститься більш ніж 250 освітніх продуктів. З 2020 року, коли ця платформа була створена, нею скористалися більш ніж 2,1 млн користувачів, які отримали сукупно 3,1 млн сертифікатів. Функціонування освітньої платформи Дія.Освіта здійснюється відповідно до принципу Lifelong learning – різні за своїм соціальним статусом, віком, освітнім рівнем громадяни можуть знайти освітні продукти, які здатні задовольнити їх потреби та інтереси [10].

Так, освітній серіал «Антикорупційна робота в ОМС» має своєю метою налагодження ефективної антикорупційної роботи в органі місцевого самоврядування і включає такі теми, як аналіз потенційних контрагентів, захист викривачів, знання стандартів протидії корупції, менеджмент антикорупційної роботи, мінімізація корупційних ризиків, організація антикорупційного навчання, оцінювання корупційних ризиків, розробка антикорупційної політики. Його створено за спільної ініціативи Мінвідновлення, Мінцифри та Фондації інституційного розвитку для платформи Дія.Освіта в межах проекту «Прозоре відновлення громад через управління ризиками та розвиток системи комплаєнсу», що реалізується за підтримки Антикорупційної ініціативи ЄС (EUACI) — провідної програми підтримки боротьби з корупцією в Україні, що фінансується ЄС, співфінансується та реалізується Міністерством закордонних справ Данії. Цей освітній продукт рекомендовано для публічних службовців і активних громадян [11]. Призначені для вчителів, державних службовців, медичних працівників та широкого кола громадян тести цифрової грамотності дозволяють диференціювати потреби та актуальні сфери застосування цифрових знань, вмінь та навичок залежно від сфери професійної діяльності і отримати сертифікат [12]. Симулятори кількох десятків професій дозволяють отримати уявлення про особливості типового робочого дня спеціалістів різних сфер, що може стати у нагоді під час першого професійного вибору або під час зміни професії та спеціальності [13].

В деяких цифрових освітніх продуктах поєднуються зусилля багатьох суб'єктів надання освітніх публічних послуг – так, освітній серіал «Школа без цькування» покликаний запропонувати доказові підходи для протидії булінгу, надати знання для роботи з дітьми з особливими освітніми потребами та створення інклюзивного середовища в школі. Цей курс було розроблено громадською організацією «Студена» за ініціативи Міністерства цифрової трансформації України для платформи «Дія.Цифрова освіта», за підтримки Міністерства освіти і науки України та проекту «Дружній простір» [14].

До здобутків Міністерства освіти і науки у досліджуваній сфері слід також віднести Всеукраїнську школу онлайн - платформу для дистанційного та змішаного навчання учнів 5-11 класів та методичної підтримки вчителів. Мета Всеукраїнської школи онлайн - забезпечити кожному українському учневі та вчителю рівний, вільний і безоплатний доступ до якісного навчального контенту. Платформа містить відеоуроки, тести та матеріали для самостійної роботи з 18 основних предметів: українська література, українська мова, біологія, біологія та екологія, географія, всесвітня історія, історія України, математика, алгебра, алгебра і початки аналізу, геометрія, мистецтво, основи правознавства, природознавство, фізика, хімія, англійська мова та зарубіжна література [15].

Активну роботу в сфері надання освітніх публічних послуг проводить державна установа «Центр громадського здоров'я», яка є науково-практичною установою медичного профілю Міністерства охорони здоров'я України, що здійснює функції з забезпечення збереження і укріплення здоров'я населення, проведення соціально-гігієнічного моніторингу захворювань, епідеміологічного нагляду та біологічної безпеки, здійснення групової та популяційної профілактики захворюваності, боротьби з епідеміями, стратегічного управління з питань громадського здоров'я [16]. На офіційному вебсайті Центру розміщено більш ніж 90 курсів з таких тем, як психічне здоров'я та соціальна підтримка, замісна підтримувальна терапія, неінфекційні захворювання, організація та управління в громадському здоров'ї, епідемічний нагляд, лабораторна діагностика, ВІЛ-інфекція, туберкульоз, вірусні гепатити та ін. Курси охоплюють низку гостроактуальних проблем, які виникають у сфері охорони здоров'я. Так, курс «Забезпечення наукової чесності та захисту морально-етичних прав осіб, які виступають суб'єктами дослідження», проходження якого дозволяє набрати 6 кредитів ЄКТС, розрахований на всіх працівників сфери охорони здоров'я, включених до розділів «Керівники» (у разі наявності освіти у галузі знань 22 «Охорона здоров'я»), «Професіонали» та «Фахівці» Довідника кваліфікаційних характеристик професій працівників (випуск 78 «Охорона здоров'я»), затвердженого наказом МОЗ від 29 березня 2002 р. № 117. Програма курсу включає 11 лекцій, у тому числі: міжнародні документи та законодавство України щодо захисту морально-етичних прав учасників дослідження, огляд існуючих етичних комітетів в Україні, Порядок подання заяви до Комісії з питань етики ЦГЗ, види експертиз тощо [17].

Широкомасштабна збройна російська агресія проти України виявила проблему недостатності навичок надання екстренної домедичної і медичної допомоги. Вказане сприяло розробці численних відеокурсів з тактичної медицини, екстренної медичної допомоги та ін. Міністерство охорони здоров'я України також є одним із суб'єктів освітньої діяльності за вказаним напрямом. Так, наприклад, на освітній платформі Prometheus розміщено цикл онлайн-курсів «Надання екстренної медичної допомоги на догоспітальному етапі», який розроблено в рамках реалізації спільного зі Світовим банком проекту Міністерства охорони здоров'я України, а його розробником виступив Тернопільський національний медичний університет імені І. Я. Горбачевського.

Курс розрахований на медичних працівників, які працюють в системі екстреної медичної допомоги, а також інших медичних працівників, студентів та інтернів, які хочуть поглибити свої знання з медицини невідкладних станів [18].

Як можна побачити з наведеного вище, центральні органи виконавчої влади виступають активними суб'єктами надання освітніх публічних послуг. Однак ч.2 ст.6 Конституції України визначає, що органи законодавчої, виконавчої та судової влади здійснюють свої повноваження у встановлених цією Конституцією межах і відповідно до законів України [19]. Базовим законом, яким регламентовано організацію, повноваження та порядок діяльності центральних органів виконавчої влади України, є Закон України «Про центральні органи виконавчої влади», однак в ньому відсутні повноваження означених органів щодо здійснення освітньої діяльності для широкого кола осіб – компетенція звужена до невеликого сегменту організації підготовки, перепідготовки та підвищення кваліфікації державних службовців та інших працівників міністерств та інших центральних органів виконавчої влади [20]. Відсутні і положення щодо надання означеними структурами виконавчої влади публічних послуг, згадуються лише адміністративні, у той час як коло публічних послуг значно ширше за своїм змістом.

Проникнення інформаційних технологій у всі сфери людського життя обумовлює удосконалення багатьох процесів суспільної активності, у тому числі і в галузі освіти. Навіть збереження наявного рівня професіоналізму потребує сьогодні постійного ознайомлення з новими способами та стандартами здійснення своєї професійної діяльності, а бажання професійного зростання потребує безупинного навчання в рамках формальної, неформальної та інформальної освіти. Активну роль в організації такого навчання відіграють нині центральні органи виконавчої влади та установи, підприємства й організації, що перебувають в їх управлінні. Правові можливості здійснювати таку діяльність ці органи мають у межах електронних публічних послуг. Однак Закон України «Про центральні органи виконавчої влади» не передбачає можливості здійснення вказаними суб'єктами освітньої діяльності щодо осіб, що не належать до кола їх персоналу. Іншою проблемою, яка виникає у зв'язку з неврегульованістю участі міністерств та інших органів державної влади у системі надання електронних публічних послуг в освітній сфері, є відсутність єдиних стандартів для їх надання. Так, деякі з освітніх продуктів унормовані відповідно до Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи, включаючи відповідну кількість балів (наприклад, освітні продукти Центру громадського здоров'я), а деякі – ні. Спостерігаються значні відмінності у наявності та формі сертифіката про проходження освітнього курсу, наявності рецензентів, кількості та складності тестових питань, за допомогою яких визначається опанування змістом освітньої програми. Не завжди вказані джерела фінансування освітніх фільмів та серіалів, підготовка яких вимагає значних витрат коштів.

Безсумнівною перевагою освітніх продуктів, підготовлених за участі органів державної влади, є їх гостра актуальність та практична спрямованість, а також можливість оперативно підходити до їх створення завдяки мінімізації бюрократичних бар'єрів (якщо фінансування та звітність бере на себе міжнародна або благодійна організація). Однак, на нашу думку, підвищення якості та науковості досліджуваних освітніх продуктів, а також зниження корупційних ризиків при їх виготовленні потребують унормування найбільш важливих аспектів цієї діяльності. Зокрема, це стосується визначення компетенції центральних органів виконавчої влади щодо надання електронних публічних послуг, особливостей проведення експертного оцінювання змісту освітніх продуктів, встановлення єдиних вимог для сертифікатів,

відомостей про право інтелектуальності власності, а також обов'язкового оприлюднення інформації про фінансування таких освітніх проєктів.

Висновки

Правове забезпечення електронних публічних послуг у сфері освіти уявляє собою сукупність правових інструментів, за допомогою яких людина і громадянин отримує змогу реалізувати своє конституційне право на освіту в формальній, неформальній та інформальній формі з використанням інформаційно-комунікаційних технологій. Розвиток правового забезпечення освітніх електронних публічних послуг відрізняється певною нерівномірністю. Формальна освіта і правовий статус закладів освіти, які належать до сфери управління органів державної влади, здобули досить детальне правове регулювання. Однак статус самих державних органів та відмінних від закладів освіти суб'єктів, які надають електронні освітні публічні послуги, має численні прогалини та потребує свого удосконалення.

Процеси поширення цифрових освітніх продуктів, створених за участі центральних органів виконавчої влади, розпочалися в останнє десятиліття, однак активізації ця діяльність досягла під час пандемії коронавірусної хвороби COVID-19, коли карантинні вимоги унеможливлювали продовження навчання в очній формі, а також потребували проведення просвітницької антиепідемічної роботи у наочній формі, доступній для різних вікових груп. Початок широкомасштабної російської збройної агресії обумовив нові вимоги до безпеки учасників освітнього процесу внаслідок постійних терористичних атак противника проти мирного населення нашої держави. Нинішній етап поширення освітніх продуктів, створених за участі органів публічної влади, свідчить про намагання постійно збільшувати аудиторію дистанційних освітніх послуг, включаючи до неї не лише студентів та осіб, зайнятих на ринку праці, а й пенсіонерів та дітей дошкільного віку. У поєднанні з високою актуальністю тем освітніх матеріалів це дозволяє зробити висновок про високий рівень активності державних щодо задоволення освітніх потреб широких верств населення, а також їх убезпечення від загроз воєнного часу завдяки просвітницькій роботі.

Однак прогалини у правовому статусі органів центральної виконавчої влади щодо надання ними електронних освітніх публічних послуг та відсутність єдиного стандарту надання таких послуг обумовлюють різні підходи до якості освітніх продуктів. Ця проблема має вирішуватися шляхом доповнення Закону України «Про центральні органи виконавчої влади» вказівкою на надання публічних послуг як частини компетенції вказаних суб'єктів. Крім того, необхідно унормувати підходи до якості та структури освітніх продуктів, створених у системі неформальної освіти, зокрема, щодо їх фінансування, експертного оцінювання, авторського права, умов отримання сертифікату та його форми.

Список використаних джерел

1. Щербина Є. М. Характеристика процедури надання електронних послуг в системі публічних послуг в Україні. Дніпровський науковий часопис публічного управління, психології, права. 2022. № 4. С. 185-189.
2. Легеза Є. Основні теоретичні положення концепції публічних послуг в Україні. Підприємництво, господарство і право. 2016. № 9. С. 81-85.
3. Лопушинський І., Ключевський В., Момоток О. Особливості надання публічних (електронних публічних) послуг в умовах воєнного стану в Україні. Наукові інновації та передові технології. 2023. № 4 (18). С.110-123.

4. Адміністративістика в умовах цифровізації: теорія, правове регулювання, практика : монографія / С. В. Ківалов, Л. Р. Біла-Тіунова, Т. А. Латковська та ін. Одеса : Видавничий дім «Гельветика», 2022. 800 с.
5. Шопіна І., Гришук А. Поняття, напрями та суб'єкти цифрової трансформації: правові аспекти. Правовий часопис Донбасу. 2022. №4(81). Ч.1. С.167-170 <https://doi.org/10.32782/2523-4269-2022-81-4-1-167-170>
6. Національна рамка кваліфікацій: затверджена постановою Кабінету Міністрів України від 23 листопада 2011 р. № 1341. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1341-2011-%D0%BF#Text> (дата звернення:13.03.2024)
7. Про освіту: Закон України від 5 вересня 2017 року № 2145-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19#Text> (дата звернення:13.03.2024)
8. Порядок підвищення кваліфікації педагогічних і науково-педагогічних працівників: затверджено постановою Кабінету Міністрів України від 21 серпня 2019 р. № 800. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/800-2019-%D0%BF#n57> (дата звернення:13.03.2024)
9. Про особливості надання публічних (електронних публічних) послуг: Закон України від 15 липня 2021 року № 1689-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1689-20#Text> (дата звернення:13.03.2024)
10. Дія.Освіта — національна едьютейнмент освітня платформа актуальних знань та навичок. URL: <https://osvita.diia.gov.ua/about> (дата звернення:13.03.2024)
11. Антикорупційна робота в ОМС. URL: <https://osvita.diia.gov.ua/courses/antikorupcijna-robota-v-oms> (дата звернення:13.03.2024)
12. Цифрограм. URL: <https://osvita.diia.gov.ua/digigram> (дата звернення:13.03.2024)
13. Симулятори. URL: <https://osvita.diia.gov.ua/simulators> (дата звернення:13.03.2024)
14. «Школа без цькувань»: серіал для освітян і батьків. URL: <https://mon.gov.ua/ua/news/shkola-bez-ckuvan-serial-dlya-osvityan-i-batkiv> (дата звернення:13.03.2024)
15. Всеукраїнська школа онлайн. URL: <https://lms.e-school.net.ua/about> (дата звернення:13.03.2024)
16. Про утворення державної установи «Центр громадського здоров'я Міністерства охорони здоров'я України»: наказ Міністерства охорони здоров'я від 18 вересня 2015 року № 604. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0604282-15#n28> (дата звернення:13.03.2024)
17. Забезпечення наукової чесності та захисту морально-етичних прав осіб, які виступають суб'єктами дослідження. URL: <https://courses.phc.org.ua/courses/course-v1:PHC+122+2024/about> (дата звернення:13.03.2024)
18. Цикл онлайн-курсів «Надання екстреної медичної допомоги на догоспітальному етапі». URL: https://prometheus.org.ua/course/course-v1:Prometheus+TE_CYCLE101+2023_T3 (дата звернення:13.03.2024)
19. Конституція України: офіц. текст. ІПС ЛІГА Закон Прайм. URL: <https://ips.ligazakon.net/>
20. Про центральні органи виконавчої влади: Закон України від 17 березня 2011 року № 3166-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3166-17#Text> (дата звернення:13.03.2024)